

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 24 czerwca 2014 r.

Sekretariat Wicemarszałka Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 30.06.2014
Nr MP/392 NK 180/6
Podpis LB

PK1/0602/25/UPU/14/RD-53817
dot. BPS/043-54-2364/14

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 1.07.14
nr 3984 podpis

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej

Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Jarosława Obremskiego na 54. posiedzeniu Senatu w dniu 22 maja 2014 r., pragnę uprzejmie poinformować co następuje.

Ad. 1 Czy obniżenie kosztów biurokracji nałożonych na przedsiębiorców może skutkować zmniejszeniem szarej strefy?

Ministerstwo Finansów realizuje Program e-Podatki, którego głównym celem jest zbudowanie potencjału administracji podatkowej do bardziej efektywnego świadczenia usług publicznych oraz poprawa efektywności poboru podatków. Do generalnych korzyści płynących z realizacji transformacji administracji podatkowej zaliczyć należy: poprawę konkurencyjności podmiotów gospodarczych, ułatwienia w realizacji obowiązków podatkowych, poprawa jakości obsługi podatników, uproszczenie procedur administracyjnych oraz efektywniejsze wykorzystanie kadr.

Dotychczas w wyniku realizacji Programu usprawniony został system przyjmowania deklaracji drogą elektroniczną m.in.: poprzez możliwość składania deklaracji zeznań rocznych bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Uruchomiona została usługa zwrotu podatku VAT zapłaconego przez podatników w innych krajach UE według unijnej procedury „VAT Refund”.

Usprawniono obsługę przekazywania kwot 1% podatku PIT organizacjom pożytku publicznego.

Wprowadzono zmiany do ustawy o NIP i uruchomiono Centralny Rejestr Podmiotów (CRP-KEP), co radykalnie zmniejszyło obowiązki ewidencyjne podatników będących osobami fizycznymi. Uwolniono bowiem osoby fizyczne od obowiązków ewidencyjnych związanych z nadawaniem identyfikatora NIP.

Skrócono do jednego dnia czas nadawaniu identyfikatora NIP dla osób zgłaszających działalność gospodarczą, rezygnując z trybu jego nadawania w drodze decyzji administracyjnej, co pozwoliło zmniejszyć ich liczbę o około 400 tys. w skali roku.

Od grudnia 2014 roku dla podmiotów ewidencjonowanych w KRS planowane jest zwolnienie z obowiązku odrębnego dokonywania zgłoszenia identyfikacyjnego w urzędach skarbowych w zakresie danych objętych wpisem do KRS. Identyfikator NIP nadawany będzie automatycznie po dokonaniu wpisu podmiotu do KRS, co pozwoli na skrócenie czasu rejestracji o około 17 dni.

W kolejnych latach doskonalone będą mechanizmy przyjmowania dokumentów i wymiany informacji pomiędzy podatnikiem a administracją podatkową. Zmodyfikowany zostanie system zbierania informacji od pracodawców (płatników podatku PIT), co zaowocuje wyeliminowaniem z obiegu około 20 mln papierowych dokumentów, oszczędzając czas i pieniądze podatników i płatników, tworząc jednocześnie bazę informacyjną dla wstępnie wypełnianych zeznań rocznych. Równocześnie dla usprawnienia przyjmowania dużych ilości deklaracji od płatników, wprowadzona zostanie dodatkowa usługa zbiorczego składania deklaracji PIT przez płatników.

Po uruchomieniu Portalu podatkowego podatnicy dysponować będą bieżącym wglądem w stan spraw i rozliczeń podatkowych. Dostęp do nowych usług realizowany będzie etapowo, w pierwszym etapie dotyczyć będzie podatków PCC, SD oraz karty podatkowej. W kolejnych etapach obejmie PIT, CIT i VAT.

Powyższe usprawnienia znacząco obniżą koszty realizacji obowiązków podatkowych, zwiększą skłonność do dobrowolnego wywiązywania się z obowiązków podatkowych. Biorąc zatem pod uwagę skalę oddziaływania tych zmian, będzie to miało zauważalny, pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki narodowej oraz zmniejszenie skali funkcjonowania w niej tzw. szarej sfery.

Ad. 2 i 3 Jakie są obecnie priorytety Ministerstwa Finansów w zakresie zmniejszania nieformalnych źródeł zatrudnienia? Czy Ministerstwo nie obawia się wzrostu procentowego zatrudnienia w nieuregulowanej części gospodarki na skutek nałożenia na umowy śmieciowe obowiązku opłacania składki emerytalnej?

Odnosząc się do ww. kwestii pragnę wyjaśnić, iż jak wynika z postanowień rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485), dział administracji rządowej obejmujący pracę, (w tym sprawy z zakresu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, stosunków pracy i warunków pracy, wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych) oraz dział zabezpieczenia społecznego (w tym z zakresu ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia społecznego) należą do kompetencji Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Minister Finansów kieruje natomiast następującymi działami administracji rządowej: budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe, co wynika z postanowień rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministrów Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

W związku z powyższym Minister Finansów nie jest właściwy w zakresie określania priorytetów dotyczących zmniejszania nieformalnych źródeł zatrudniania.

Działaniem Ministra Finansów, które może jednak przyczynić się do zmniejszenia nieformalnych źródeł zatrudnienia jest propozycja wprowadzenia (*projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy – Ordynacja Podatkowa przekazany do konsultacji międzyresortowych*) obniżonej (55%) stawki podatkowej w odniesieniu do podstawowej stawki podatkowej (75%) w przypadku opodatkowania przychodów z nieujawnionych źródeł lub niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach wówczas, gdy podatnik, z własnej inicjatywy, ujawni organowi prowadzącemu postępowanie, zanim fakt ten zostanie ujawniony przez ten organ i jednocześnie uprawdopodobni, że nadwyżka została pokryta przychodami (dochodami) uprzednio niezadeklarowanymi do opodatkowania,

z tytułu których zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych uległo przedawnieniu. Zgodnie z przedstawioną propozycją, termin przedawnienia zobowiązania podatkowego w omawianym przypadku wyniesie 10 lat, licząc od końca roku w którym powstał obowiązek podatkowy.

Proponowane zmiany nie wpłyną bezpośrednio na rynek pracy. Wpływ ten może jednak mieć charakter pośredni. Nie można bowiem wykluczyć, że mechanizm, którego celem jest zapobieganie uchylaniu się od uiszczania podatku w prawidłowej wysokości, pozytywnie wpłynie na legalność zatrudnienia. Nielegalnie zatrudnione osoby przyczyniają się do wypracowania dochodów (mienia) osób zatrudniających. Osoby te, w obawie przed zastosowaniem wobec nich proponowanych regulacji, mogą zdecydować o legalnym zatrudnieniu pracowników dotychczas zatrudnionych nielegalnie. Również sami nielegalnie zatrudnieni pracownicy mogą podejmować działania w celu zalegalizowania ich zatrudnienia i uzyskiwanych z tego tytułu dochodów.

Odnosząc się do pytania Pana Senatora dotyczącego wzrostu procentowego zatrudnienia w nieuregulowanej części gospodarki na skutek nałożenia na umowy śmieciowe obowiązku opłacania składki emerytalnej, w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej uprzejmie wyjaśniam, że w świetle przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.), co do zasady każda praca zarobkowa, w szczególności zatrudnienie w ramach stosunku pracy, świadczenie usług w ramach umowy zlecenia, czy działalność pozarolnicza rodzi obowiązek ubezpieczenia (stanowi tytuł do ubezpieczeń społecznych). Osoby aktywne zawodowo, co do zasady podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Inaczej jest jednak w razie równoległego wykonywania więcej niż jednej aktywności zawodowej, tj. w razie zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych. Aktualnie osoby posiadające kilka tytułów do ubezpieczeń, podlegają ubezpieczeniom co do zasady z jednego tytułu – pierwszego lub wybranego przez siebie. W przypadku kilku umów zlecenia równolegle wykonywanych przez zleceniobiorcę, podlega on ubezpieczeniom z jednej umowy – pierwszej lub wybranej przez niego, bez względu na wysokość wynagrodzenia ustalonego przez strony za wykonanie takiej umowy.

Z informacji uzyskanej z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż w wystąpieniach kierowanych do resortu pracy zainteresowani wskazują, że regulacja ta stanowi pole do nadużyć ze strony części płatników składek, którzy korzystając z konstrukcji przepisu, w przypadku kilku umów zlecenia, ubezpieczają zleceniobiorców z tytułu wykonywania najniższej płatnej umowy, z pozostałych umów odprowadzając jedynie składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Biorąc pod uwagę tego typu sytuacje, rząd uznał za słuszne wprowadzenie rozwiązań zmierzających do zapewnienia zleceniobiorcom większej ochrony ubezpieczeniowej i przygotował projekt zmierzający do rozszerzenia obowiązku ubezpieczeń w przypadku zbiegu wykonywania kilku umów zlecenia i powodujący sumowanie podstaw wymiaru składek do kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia w sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu jednej umowy byłaby niższa od minimalnego wynagrodzenia w danym miesiącu.

Taka regulacja zapewni ubezpieczonemu wykonującemu umowę zlecenia większą ochronę ubezpieczeniową, a w przyszłości pozwoli wypracować minimalną emeryturę, natomiast w przypadku utraty pracy zarobkowej, umożliwi uzyskanie zasiłku dla bezrobotnych. Celem powyższego projektu ustawy jest bowiem ukrócenie patologii, jaką jest wykorzystywanie luki w przepisach ubezpieczeniowych, skutkujące de facto legalną pracą bez ubezpieczenia

w majestacie prawa (trudno bowiem uznać za ubezpieczoną np. osobę, którą zgłoszono do ubezpieczeń społecznych z podstawą 40 zł, przy rzeczywistym przychodzie z tytułu wykonywanych zleceń na poziomie 2 000 zł).

Regulacja ta przyczyni się przede wszystkim do podniesienia zabezpieczenia społecznego osób wykonujących pracę zarobkową, ale zmierza również do uzdrowienia konkurencyjności na rynku pracy, gdzie do tej pory podmiot uczciwie opłacający składki za swoich ubezpieczonych i zatrudniający ich na podstawie umów o pracę, jest w gorszej sytuacji niż podmioty, które oferują tańsze usługi kosztem ubezpieczenia wykonawców tych usług.

Jeżeli zleceniodawcy ubruttowią przychód z umowy zlecenia, ze względu na jej oskładkowanie, osiąmane przez zleceniobiorców przychody nie zmieniają się. W tej sytuacji obawa, iż polscy przedsiębiorcy będą uciekać od konieczności płacenia dodatkowych składek, jest niewielka.

Końcowo, odnosząc się do poruszonej przez Pana Senatora kwestii *nieskutecznego systemu rozliczania efektywności urzędów pracy*, w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej pragnę poinformować, iż analiza danych dotyczących efektów zatrudnieniowych uzyskiwanych przez urzędy spowodowała konieczność poszukiwania i wdrażania nowych rozwiązań w zakresie proefektywnościowego gospodarowania środkami Funduszu Pracy. Przewidziane w nowelizowanej w br. ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.) mechanizmy proefektywnościowe w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mają na celu poprawę wskaźników efektywności wydatkowanych środków publicznych. W celu wsparcia efektywności działań urzędów pracy przepisy ww. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewidują zmianę algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz nowe zasady dotyczące finansowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń pracowników powiatowych urzędów pracy (PUP).

Zgodnie z wprowadzoną zmianą algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie w województwie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, od 2015 r. wysokość kwot środków Funduszu Pracy kierowanych do urzędów pracy na działania aktywizacyjne w 25% będzie uzależniona od efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych, a w 75% od poziomu bezrobocia.

Określona w projekcie ww. rozporządzenia efektywność działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych będzie uwzględniała efekty zatrudnieniowe działań edukacyjnych, zatrudnienia subsydiowanego i pozostałych działań urzędów pracy wykazywanych w ramach statystyki publicznej. Docelowo od 1 stycznia 2015 r. (po wejściu w życie zmienionego przepisu art. 50 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych) ww. dane będą ustalane na podstawie danych gromadzonych na koncie ubezpieczonego w ZUS.

Kolejnym rozwiązaniem na rzecz wsparcia efektywności działań urzędów pracy jest uzależnienie wysokości środków Funduszu Pracy przeznaczonych na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników PUP od uzyskiwanej efektywności. Zgodnie z tym rozwiązaniem naliczenie wysokości środków Funduszu Pracy na wsparcie finansowania wynagrodzeń pracowników powiatowych urzędów pracy pozostanie bez zmian i będzie stanowiło 7% kwoty środków (limitu) Funduszu Pracy ustalonej na rok poprzedni na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z wyłączeniem kwot przyznanych z rezerwy dysponenta Funduszu Pracy. 5% ww. limitu

Funduszu Pracy przekazywane będzie wszystkim samorządom powiatowym z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników powiatowych urzędów pracy pełniących funkcję doradców klienta w transzach miesięcznych, w wysokości 1/12 kwoty ustalonej na dany rok. Natomiast pozostała część, tj. 2% ww. limitu Funduszu Pracy, z przeznaczeniem na nagrody dla (w szczególności) doradców klienta i kadry kierowniczej, otrzymają tylko te powiatowe urzędy pracy, które spełnią warunki określone w ustawie z zakresu efektywności zatrudnieniowej, kosztowej oraz wskaźnika udziału doradców klienta w ogólnej liczbie zatrudnionych bądź liczby bezrobotnych przypadających na jednego doradcę klienta.

Środki niewykorzystane przez urzędy pracy niespełniające warunków do otrzymania 2% ww. kwoty środków przeznaczane zostaną na sfinansowanie zadań ustawowych, w tym na sfinansowanie kosztów nagród specjalnych dla pracowników przyczyniających się do osiągnięcia wysokiej efektywności działań urzędów pracy na rzecz bezrobotnych.

Wyniki uzyskiwanej przez powiatowe urzędy pracy efektywności zatrudnieniowej i kosztowej publikowane będą corocznie na stronie internetowej ministra właściwego do spraw pracy.

Podjęte działania legislacyjne już przełożyły się na efektywność działań urzędów pracy. Efektywność działań aktywizacyjnych powiatowych urzędów pracy za 2013 rok sporządzona została w oparciu o dane pochodzące ze sprawozdań statystyki publicznej.

W ubiegłym roku samorzady powiatowe zrealizowały ze środków Funduszu Pracy programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z 63,4% efektywnością zatrudnieniową (wzrost o 2,5 pp w porównaniu z rokiem 2012). Aktywizacją objęto łącznie 460.773 osoby bezrobotne, a zatrudnienie uzyskało 290.310 osób.

Z upoważnienia Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU /
Janusz Cichon
Janusz Cichon

Do wiadomości:

1. Biuro Ministra – w gmachu
2. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
3. odpowiedzi@senat.gov.pl

